

1988

No. 2

STAATSBLAD
van de
REPUBLIEK SURINAME

WET van 5 januari 1988, houdende regelen voor de kandidaatstelling en verkiezing van de President en Vice-President van de Republiek Suriname.

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME,

In overweging genomen hebbende, dat het wenselijk is regelen te stellen voor de kandidaatstelling en de verkiezing van de President en de Vice-President van de Republiek Suriname door De Nationale Assemblée;

Heeft, na goedkeuring door De Nationale Assemblée en de Raad van Ministers, bekrachtigd de onderstaande wet:

HOOFDSTUK I

Kandidaatstelling

Artikel 1

Iedere Surinamer die voldoet aan de vereisten, gesteld in artikel 92 der Grondwet, kan door De Nationale Assemblée tot President of Vice-President van de Republiek Suriname worden gekozen.

Artikel 2

1. De kandidaatstelling voor de President en Vice-President geschiedt door tenminste zeven leden van De Nationale Assemblée, waarbij elk lid slechts één kandidaat voor elk der ambten mag ondersteunen.

2

1988

No. 2

2. De kandidaatstelling wordt schriftelijk volgens een door de Assemblée — zo mogelijk op voorstel van de Voorzitter — vastgesteld modelformulier uiterlijk drie dagen voor de dag der verkiezing ter Griffie ingediend.

3. Bij de kandidaatstelling worden overgelegd:

- a. een schriftelijke verklaring van de kandidaat, dat hij/zij bewilligt in zijn/haar kandidaatstelling;
- b. een uittreksel uit het register der geboorte;
- c. een verklaring, afgegeven door de daartoe bevoegde autoriteit, dat hij/zij de Surinaamse nationaliteit bezit en ten minste zes jaren woonplaats en hoofd- of werkelijk verblijf in Suriname heeft.

4. De griffier verstrekt de indiener(s) der stukken een bewijs van ontvangst.

Artikel 3

Bij gebleken onjuistheden danwel onvolledigheden in de stukken die een beletsel kunnen zijn voor een richtige kandidaatstelling worden de indieners ter rectificatie of aanvulling daarvan tijdig in kennis gesteld.

Artikel 4

Binnen één dag na de sluiting van de kandidaatstelling worden de kandidaten door de Griffie via de publiciteitsmedia bekend gemaakt.

Artikel 5

Tegelijkertijd ontvangen de leden van De Nationale Assemblée van de griffier afschriften van de ingediende kandidatenlijsten.

HOOFDSTUK II

Verkiezing

Artikel 6

1. De verkiezing vindt plaats in een daartoe belegde Buitengewone Openbare Vergadering van De Nationale Assemblée.

2. Op voorstel van de Voorzitter wordt door De Nationale Assemblée een stembureau ingesteld, bestaande uit vijf leden, onder wie een voorzitter.
3. Het stembureau beoordeelt terstond de verkiesbaarheid van de kandidaat tot President en Vice-President op grond van de bepalingen, genoemd in de Grondwet van de Republiek Suriname.
4. Het stembureau neemt beslissingen bij meerderheid en deelt duidelijk hoorbaar de uitslag van de verkiezing aan de vergadering mede.
5. Ter vergadering worden, zonodig op voorstel van de Voorzitter, de door De Nationale Assemblée vastgestelde stembrieven of stembiljetten aan de leden uitgereikt.
6. De leden maken slechts rood het vak van de kandidaat hunner keus.
7. Elke andere opzettelijke aanduiding of teken maakt de stembrief of het stembiljet ongeldig.
8. De stembrieven of de stembiljetten worden gesloten ingeleverd.
9. Bij gelijktijdige verkiezing heeft die van de President voorrang.
10. De uitslag van de verkiezing wordt door De Nationale Assemblée bekrachtigd.
11. De Voorzitter van De Nationale Assemblée stelt de verkiezingsuitslag duidelijk hoorbaar vast, concluderende daarbij wie gekozen is.
12. Het stembureau wordt ontbonden na beëindiging van haar werkzaamheden.

Artikel 7

Ingeval de uitslag resulteert in de mogelijkheden genoemd in artikel 84, leden 1 en 2 van de Grondwet wordt gehandeld overeenkomstig het aldaar bepaalde.

Artikel 8

1. Indien slechts één kandidaat voor het ambt van President wordt gesteld, wordt zulks ter vergadering door de Voorzitter vastgesteld en wordt de kandidaat geacht bij enkele kandidaatstelling te zijn verkozen, mits ten minste tweederde van het grondwettelijk aantal leden van De Nationale Assemblée ter vergadering aanwezig is.

2. Indien slechts één kandidaat voor het ambt van Vice-President wordt gesteld, wordt zulks ter vergadering door de Voorzitter vastgesteld en wordt de kandidaat geacht bij enkele kandidaatstelling te zijn verkozen, mits tenminste meer dan de helft van het grondwettelijk aantal leden van De Nationale Assemblée ter vergadering aanwezig is.

Artikel 9

De Voorzitter bepaalt terstond het tijdstip en de plaats der installatie van de President en de Vice-President en doet zonodig nadere mededelingen hieromtrent. Deze installatie zal geschieden in een Buitengewone Openbare Vergadering van De Nationale Assemblée.

Artikel 10

De Nationale Assemblée is bevoegd nadere regels, zo die noodzakelijk blijken voor de meest richtige procedures voor de hiervoren genoemde handelingen, als aanvullend danwel corrigerend te stellen.

Artikel 11

Zowel in de Buitengewone Openbare Vergadering als bedoeld in artikel 6, lid 1, als in die vermeld in artikel 9, worden met uitzondering van het aldaar bepaalde geen andere punten aan de orde gesteld.

Artikel 12

Deze wet treedt in werking op de dag volgende op die van haar afkondiging.

Gegeven te Paramaribo, de 5e januari 1988.

L. F. RAMDAT MISIER.

De Minister-President,
Minister van Algemene Zaken,

J. A. WIJDENBOSCH.

Uitgegeven te Paramaribo, de 5e januari 1988.

De Minister van Binnenlandse Zaken,
Districtsbestuur en Volksmobilisatie,

J. A. WIJDENBOSCH.

WET van 5 januari 1988, houdende regelen voor de kandidaatstelling en verkiezing van de President en de Vice-President van de Republiek Suriname.

MEMORIE VAN TOELICHTING

ALGEMEEN

De Grondwet noemt in artikel 74 onder a het kiezen van de President en de Vice-President één der uitvoerende taken van De Nationale Assemblée. Artikel 83 bepaalt, dat de President bij gekwalificeerde meerderheid van stemmen en wel met een meerderheid van ten minste 2/3 deel van het aantal leden, waaruit De Nationale Assemblée bestaat, moet worden gekozen. Opgemerkt dient te worden, dat dit criterium expressis verbis slechts voor de President geldt. De Vice-President zal dus a contrario bij gewone meerderheid van stemmen worden verkozen.

De artikelen 91 en 92 der Grondwet betreffen de duur van de ambtstermijn respectievelijk de vereisten voor de kiesbaarheid der beide ambtsdragers.

Vermits de Grondwet geen nadere regels geeft omtrent de kandidaatstelling en de verkiezing, blijkt aldra behoefte te bestaan aan concrete procedures ter zake, welke De Nationale Assemblée bij de volvoering van haar voorgeschreven uitvoerende taak nauwgezet kan volgen.

Teneinde niet in het grondwettelijk ongewisse te verkeren en de leemte te ondervangen, besloot De Nationale Assemblée te opteren voor één der twee alternatieven in constitutionibus, t.w. de wettelijke en de huishoudelijke of interne procedure.

Gelet op het gewicht en de importantie van de materie in nationaal verband, koos De Nationale Assemblée voor de meest solide, algemene en het volk aansprekende procedure als basis in casu de wettelijke.

Daar de onderhavige aangelegenheid grondwettelijk een volkomen parlementaire is, waar geen ander staatsorgaan enige boemoeienis mede heeft, komt het De Nationale Assemblée danook alleszins juist voor te dezer zake legislatief het initia-

tief te nemen. Het voorliggend ontwerp dient hiertoe en pretendeert de heersende opvatting binnen De Nationale Assemblée te behelzen.

In het voorgaande zijn de rechtsgronden en motieven duidelijk gesteld, weshalve het intitulé en de considerans geen andere toelichting behoeven.

De systematiek der wet is simpel gehouden. In twee hoofdstukken met de benamingen waar het om gaat, zijn vrij gedetailleerd de procedureregels aangegeven, die in het algemeen aan duidelijkheid nauwelijks te wensen overlaten.

ARTIKELSGEWIJS

Artikel 1 geeft ten overvloede nadrukkelijk de bevoegdheid tot het bekleden der hoogste staatsambten door Surinaamse burgers te kennen. Het gekozen aantal van zeven leden voor het stellen van een kandidaat is niet principieel. Een afdoend motief ligt er niet aan ten grondslag. Het kan dus evenzeer meer of minder zijn. Houdend aan het getal zeven levert de mogelijkheid op van maximum 7 kandidaten, hetgeen in een gedisciplineerde partijenconstellatie niet licht zal voorkomen.

Een officieel modelformulier voor de kandidaatstelling is gewenst ter wille van de uniformiteit en het gemak.

Artikel 3 beoogt de nodige elegantie te betonen jegens de kandidaten en hun voordragers en alzo ter voorkoming van onnodige teleurstelling en frustratie.

De bekendmaking der kandidaatstelling, vervat in artikel 4, strekt ertoe de ganse staatsgemeenschap kennis te geven van de voordrachten en haar de gelegenheid te geven alsnog op geëigende en gepaste wijze, zo nodig, haar invloed publiekelijk danwel te juister instantie te doen blijken in verband met de verkiezing.

Artikel 5 behoeft geen betoog.

Wegens het unieke karakter der vergadering wordt zij als "buitengewoon" gekwalificeerd in artikel 6. De leden 2-12 geven de normale spelregels aan.

Artikel 8 differentieert voor wat betreft het vereiste aantal aanwezige leden, omdat voor de Vice-President grondwettelijk geen gekwalificeerde meerderheid wordt vereist.

Ter bevordering van een vlot verloop komt het juist voor, dat de Voorzitter terstond de installatievergadering vaststelt en aankondigt.

De Nationale Assemblée behoort, mede gezien in het licht van dit initiatief en haar taak te dezen, een zekere marge van vrijheid van handelen te hebben, welke zij zich voorbehoudt in artikel 10, teneinde in eventueel voorkomende praktisch problematische gevallen die zelf op te lossen en tot een goed einde te brengen.

Het speciaal karakter van de vergadering in verband met de uitzonderlijke importantie dezer taakuitoefening noopt tot zelfbeperking van het volksvertegenwoordigend lichaam, hetgeen danook artikel 11 beoogt.

De hiervoren aangevoerde rechtsgronden en beweegredenen ter adstructie van de strekking van het ontwerp lijken genoegzaam voor de aanvaarding van het voorstel.

Paramaribo, 21 december 1987.

R. B. R. NOOITMEER.

L. MUNGRA.

K. KARTOKROMO.